

Feministiska valkollen 2026

Roks

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Urval och metod.....	3
Sammanfattande svar.....	4
Surrogatmödrarskap.....	6
Behandlingsprogram för våldsutövare.....	8
Pornografi.....	10
Våld och vårdnad.....	12
Våld i hederns namn.....	14
Finansiering för kvinnojourer och tjejjourer.....	16
Kvinnofridslagen.....	18
Tillståndsplikten för skyddade boenden.....	20
Lagen om placering av barn i skyddade boenden.....	22
Abort.....	24
Samtyckeslagen.....	28
Tjejer i gängkriminella miljöer.....	30
Permanent uppehållstillstånd för våldsutsatta kvinnor och barn.....	32
Kvinnor med skyddade personuppgifter.....	34
Killar och mäns våld mot tjejer i läroplanen.....	36
Förtal.....	38
Prostitution, pornografi och människohandel.....	40
Exitprogram.....	42
Våld mot äldre kvinnor.....	44

Inledning

I september är det val. Frågor som sjukvård, migration, lag och ordning samt skola dominerar den politiska debatten. Men frågor som berör kvinnors och tjejers trygghet och säkerhet – mäns och killars våld mot kvinnor, tjejer och barn – får alltför sällan samma utrymme. Trots att det systematiska våld vi kvinnor och tjejer utsätts för präglar våra liv.

Som kvinna påverkas vi direkt av de politiska beslut som fattas inom dessa områden. Därför har vi i denna feministiska valkoll frågat var partierna står i frågor om mäns våld mot kvinnor, tjejer och barn. Det inkluderar bland annat våld i hederns namn, prostitution, pornografi, surrogatmödraskap, abort, behandling för våldsutövande män, samtyckeslagen, våld mot äldre kvinnor samt stödet till kvinnojourer, tjejjourer och skyddade boenden.

En färsk Novus-undersökning visar att 63 procent av befolkningen anser att det är viktigt att det finns en kvinnojour eller tjejjour nära där de bor. Hela 81 procent tycker att barn ska ha rätt att följa med sin våldsutsatta mamma till ett skyddat boende. Samtidigt riskerar nya reformer att försvåra just detta.

Det är positivt att många partier vill stärka stödet till kvinnojourer och tjejjourer. Men det räcker inte med ekonomiska satsningar – kvinnor och tjejers erfarenheter måste också tas på allvar. Jourrérelsen har under lång tid bidragit med kunskap och erfarenhet som lett till viktiga reformer, som lagen om grov kvinnofridskränkning och sexköpslagen. Mäns våld mot kvinnor hade inte ens varit på den politiska dagordningen om det inte vore för jourrérelsen. När politiken lyssnar på kvinnor och på jourrérelsen kan verklig förändring ske.

Varje dag möter kvinnojourer och tjejjourer kvinnor och tjejer som utsätts för våld, hot och kontroll. De ser när samhällets skyddsnät brister, när rättssamhället sviker, när våld osynliggörs och när lagförslag riskerar att försämra skyddet för utsatta kvinnor, tjejer och barn. Därför är det avgörande att kvinnojourer och tjejjourer även fortsättningsvis kan verka självständigt och fritt.

Kvinnor och tjejer utgör hälften av befolkningen. Våra liv ska inte vara en sidofråga i valrérelsen. Inför valet måste partierna visa var de står – för det handlar om vår säkerhet, vår frihet, våra kroppar och vår rätt att leva utan våld, hot och exploatering.

Urval och metod

Den 31 mars 2026 skickade Roks ut en valenkät till riksdagspartierna*. De hade till och med den 1 juni 2026 på sig att inkomma med svar. Samtliga tillfrågade partier svarade på enkäten.

*Den här enkäten har skickats till alla riksdagspartier utom ett. Vår organisation är partipolitiskt obunden men inte värdenneutral. Vi har valt att inte skicka vår enkät till Sverigedemokraterna då vi bedömer att delar av partiets historia, ideologiska utgångspunkter och politiska ställningstaganden inte är förenliga med den feministiska och antirasistiska värdegrund som vår organisation vilar på. Det är en sedan länge etablerad policy hos Roks som vi utgår ifrån även i detta fall.

Sammanfattande svar

För ● Emot ● Både och ●

	KD	L	M	V	M	S	S
Hur ser ert parti på surrogatmödrarskap?	●	●	●	●	●	●	●
Behandlingsprogram för våldsutövare ska bedrivas statligt och kommunalt i hela Sverige	●	●	●	●	●	●	●
Förbud mot all pornografi	●	●	●	●	●	●	●
Bör Sverige förbjuda användningen av PA i vårdnadsmål?	●	●	●	●	●	●	●
Bör våld i hederns namn vara ett eget jämställdhetspolitiskt delmål?	●	●	●	●	●	●	●
Ska kvinnojourer och tjejjourer ha öronmärkta medel genom en egen förordning?	●	●	●	●	●	●	●
Bör kvinnofridspolitiken skyddas i likhet med klimatpolitiken?	●	●	●	●	●	●	●
Bör de ideella kvinnojourerna undantas tillståndsplikten för skyddade boenden?	●	●	●	●	●	●	●
Ska lagen om placering av barn i skyddade boenden stoppas?	●	●	●	●	●	●	●
Är det föreslagna grundlagsskyddet för abort tillräckligt?	●	●	●	●	●	●	●
Ska aborträtten gälla alla kvinnor i Sverige, även kvinnor utan uppehållstillstånd eller medborgarskap?	●	●	●	●	●	●	●
Anser ditt parti att aborträtten är en kvinnorättsfråga, och därför bör innehålla ordet kvinna även i grundlagen?	●	●	●	●	●	●	●
Bör samtyckeslagen utredas?	●	●	●	●	●	●	●

	KD	L	M	V	M	S	S
Särskilt stöd till tjejer och unga kvinnor som utsätts för mäns våld i gängkriminella miljöer?	●	●	●	●	●	●	●
Permanent uppehållstillstånd för våldutsatta kvinnor och barn	●	●	●	●	●	●	●
Ska kvinnor med skyddade personuppgifter ha rätt att rösta i den kommun där de faktiskt bor?	●	●	●	●	●	●	●
Bör undervisning om killars och mäns våld mot tjejer fortsatt vara tydligt reglerad i läroplan, kursmål och lärarutbildning?	●	●	●	●	●	●	●
Bör förtalslagstiftningen utredas?	●	●	●	●	●	●	●
Bör Polisen inrätta särskilda expertgrupper mot prostitution och människohandel över hela landet?	●	●	●	●	●	●	●
Bör Sverige införa en nationell struktur för att säkerställa likvärdigt stöd för kvinnor/tjejer utsatta i prostitution/pornografi/människohandel?	●	●	●	●	●	●	●
Bör staten införa nationella krav på kunskap, rutiner och ansvar för att upptäcka våld mot äldre kvinnor inom vård och omsorg?	●	●	●	●	●	●	●

Surrogatmödrarskap

Surrogatmödrarskap innebär att en kvinna bär och föder ett barn åt någon annan person eller ett par, som sedan är tänkta att bli barnets föräldrar.

Hur ser ert parti på surrogat?

Kristdemokraterna
Emot.

Det finns en risk att surrogatmödrarskap leder till exploatering av socialt och ekonomiskt utsatta kvinnor, vilket strider mot grundläggande värden om integritet och värdighet. Erfarenheter från länder där det är tillåtet visar att risken är påtaglig. Vi anser därför att det är moraliskt fel att använda kvinnors kroppar som medel för att uppfylla andras längtan efter barn, då det hotar deras integritet och kan vara exploaterande. Med hänsyn till försiktighetsprincipen, barnperspektivet och risken för exploatering bör surrogatmödrarskap fortsatt inte vara tillåtet i Sverige.

Liberalerna
Både och.

Liberalerna ser frågan om surrogatmödrarskap som etiskt komplex och kräver en ansvarsfull och rättssäker hantering där barnets bästa alltid står i centrum.

Vi delar oron för att kvinnor kan utnyttjas och tar därför helt avstånd från kommersiellt surrogatmödrarskap. Samtidigt menar vi att ett totalförbud inte löser problemen. I dag söker sig många svenskar utomlands, ofta till länder med svagare skydd för både kvinnor och barn.

Därför vill vi utreda möjligheten till en strikt reglerad form av altruistiskt surrogatmödrarskap i Sverige. Det ska bygga på frivillighet och informerat samtycke, utesluta ekonomisk ersättning utöver kostnader och säkerställa tydliga regler kring föräldraskapet. Barnet ska aldrig hamna i juridisk osäkerhet.

Vår linje är att kombinera respekt för människors möjlighet att bilda familj med ett starkt fokus på etik, rättssäkerhet och skydd mot exploatering.

Miljöpartiet
Både och.

Miljöpartiet är tydligt emot kommersiellt surrogatmödrarskap. Vi anser att samtycke inte kan köpas, och att detta även gäller surrogatmoderskap. Miljöpartiet har ett kongressbeslut om förbud och/eller andra åtgärder mot kommersiell surrogatförmedling och särskilt sådan förmedling som inte garanterar de inblandade parternas mänskliga rättigheter. Vi vill också verka för att lagstiftningen anpassas så att den rättsliga otrygghet som idag drabbar barn födda genom surrogat-/värdmödrarskap i utlandet försvinner, och att sådant som folkbokföring, vård och social omsorg därmed fungerar som det ska.

När det kommer till altruistiskt surrogat/värdmödrarskap har vi inte tagit ställning/satt ned foten, vi vill som första steg se en ordentlig utredning om huruvida det skulle vara möjligt att utforma ett förslag på ett rättssäkert och balanserat sätt som värnar kvinnor och barns rättigheter.

Vänsterpartiet
Emot.

Vänsterpartiet är emot surrogatmödrarskap. Vi menar att surrogatmödrarskap riskerar att göra kvinnors kroppar och reproduktiva förmåga till föremål för avtal, marknad och ekonomiska intressen. Det gäller särskilt i en global kontext där kvinnor i ekonomiskt utsatta situationer riskerar att exploateras.

Moderaterna
Både och.

Moderaterna vill möjliggöra altruistiskt surrogatmödrarskap i Sverige. Men precis som vid adoptioner bör det föregås en omsorgsfull lämplighetsprövning.

Centerpartiet
Både och.

Centerpartiet vill tillåta altruistiskt surrogatmödrarskap i Sverige under rättssäkra former inom ramen för svensk sjukvård, men motsätter oss kommersiellt surrogatmödrarskap. Aktörer som förmedlar kommersiellt surrogatmödrarskap utomlands ska få näringsförbud.

Socialdemokraterna
Emot.

Den tidigare S-ledda regeringen lät utreda frågan. Utredningen föreslog att såväl kommersiellt som altruistiskt surrogatmödrarskap även fortsättningsvis inte bör vara tillåtet i svensk hälso- och sjukvård och vi delar den uppfattningen. Vi vill också se över surrogatförmedlingarnas verksamhet med syfte att de ska förbjudas.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att surrogatmödrarskap innebär en form av handel med kvinnors kroppar. Mot den bakgrunden verkar vi för ett förbud mot alla former av surrogatmödrarskap.

Behandlingsprogram för våldsutövare

Behandlingsprogram för våldsutövande män är strukturerade insatser inom exempelvis kriminalvård eller socialtjänst som syftar till att förebygga fortsatt våld i nära relation. De består oftast av samtal i grupp eller individuellt, med fokus på att synliggöra våldet, ta ansvar för handlingarna och utveckla alternativa sätt att hantera konflikter.

Anser ditt parti att behandlingsprogram för våldsutövare ska bedrivas statligt och kommunalt i hela Sverige?

Kristdemokraterna
Både och.

Det är viktigt att våldsutövande män får behandling, det är också viktigt att den behandlingen är verksam. Om det finns indikationen på att programmen inte är verksamma bör det ses över.

Liberalerna
Ja.

Ja, det är viktigt att våldsutövande män söker hjälp för sitt beteende också kan erbjudas det. Utgångspunkten måste vara att bryta våldsspiraler och minska risken för nya brott. I det arbetet är driftsformen mindre avgörande. Det viktiga är att det finns tillgängliga och fungerande behandlingsinsatser i hela landet.

Samtidigt krävs tydlig uppföljning och kontinuerlig metodutveckling. Vi behöver bättre kunskap om vilka insatser som faktiskt leder till minskat våld, och utvärderingar som inte enbart bygger på självskattning utan också på faktiska utfall.

Perspektivet för våldsutsatta kvinnor ska alltid vara vägledande. Insatser för våldsutövare får aldrig ske på bekostnad av skydd, stöd och rättssäkerhet för den som utsätts.

Miljöpartiet
Både och.

Miljöpartiets högsta prioritering är att satsa på förebyggande insatser mot mäns våld mot kvinnor och att de kvinnor som ändå utsätts ska få fullgott skydd och stöd från samhället för att kunna ta sig bort från våldet. Behandling av våldsutövare kan vara ett sätt att förebygga ytterligare våld, men det är viktigt att pengar som läggs på behandlingsprogram inte sker på bekostnad av andra förebyggande insatser som syftar till att skydda kvinnor och barn.

Vänsterpartiet
Både och.

Vänsterpartiet anser att samhällets huvudfokus alltid måste vara att skydda kvinnor och barn som utsätts för mäns våld. Insatser riktade till våldsutövare får aldrig ske på bekostnad av skydd, stöd och upprättelse för den utsatta. Det kan finnas behov av insatser som syftar till att förhindra fortsatt våld och dessa bör bedrivas i offentlig regi, men de måste vara

kunskapsbaserade och utformas så att de inte skapar falsk trygghet eller leder till att kvinnor stannar kvar i farliga relationer.

Moderaterna
Både och.

Moderaterna tar allvarligt på de risker som Roks lyfter fram. Kvinnors säkerhet måste alltid vara utgångspunkten, och insatser som inte kan visa att de faktiskt minskar våld och skyddar utsatta hör inte hemma i ett statligt eller kommunalt system. Vi anser att insatser på det här området måste vila på solid vetenskaplig grund och löpande utvärderas utifrån effekter för de våldsutsatta – inte bara utifrån männens egna upplevelser. Vilka metoder som uppfyller de kraven är en fråga för ansvariga myndigheter att bedöma utifrån bästa tillgängliga kunskap. Det är en fråga vi fortsätter följa noga.

Centerpartiet
Ja.

Centerpartiet anser att evidensbaserad och effektiv rehabilitering av våldsutövare är av största vikt. Vi vill därför att våldsutövare i hela landet, genom såväl statliga insatser inom Kriminalvården som kommunala via socialtjänsten, ska erbjudas och vid behov åläggas att delta i behandlingsprogram för att förebygga fortsatt våld. Alla sådana insatser måste dock utvärderas och bygga på vetenskaplig evidens. Till detta arbete behöver erforderliga resurser tillföras.

Socialdemokraterna
Ja.

För att få stopp på mäns våld mot kvinnor krävs en mängd åtgärder. Behandlingsprogram för våldsutövare är en sådan. Behandlingsprogrammen ska självklart vara evidensbaserade, effektiva och inte leda till ökad risk för kvinnor. Vi vill exempelvis att personer som söker hjälp för våldsamma eller sexuella impulser får vård utan dröjsmål.

Roks ståndpunkt:

Roks bedömer att behandlingsprogram för våldsutövande män innebär risker för kvinnor. De kan bidra till att kvinnor stannar kvar i våldsrelationer och förskjuta fokus från mannens ansvar till en föreställning om våld som behandlingsbart.

Internationell forskning, bland annat från USA, visar svag evidens för att programmen minskar våld, och forskare har varnat för ökade risker för kvinnor. I Sverige bygger utvärderingar främst på männens självskattning, vilket enligt Roks inte uppfyller kraven på vetenskap och beprövad erfarenhet. Roks menar också att konsekvensanalyser för våldsutsatta kvinnor saknas, trots Sveriges åtaganden enligt Istanbulkonventionen.

Pornografi

Pornografi avser produktion och spridning av sexuellt explicit material. Den kommersiella pornografin är i dag lättillgänglig, främst genom digitala plattformar, och konsumtionen är omfattande. Forskning och erfarenheter från stödverksamheter har uppmärksammat att stora delar av pornografin innehåller inslag av våld och förnedring, särskilt riktat mot kvinnor och tjejer.

Är ditt parti för ett förbud mot all pornografi?

Kristdemokraterna

Nej.

KD är för införandet av en åldersgräns för internetpornografi på 15 år men inte ett generellt förbud. Ett förbud mot all pornografi är i princip omöjligt att genomföra och det skulle uppstå gränsdragningsproblem.

Liberalerna

Nej.

Vi delar bilden av att utvecklingen är allvarig. Vi med stor oro på hur grovt sexualiserat och våldsamt material i dag är lättillgängligt på nätet - och dessutom hur sexualiserat våld håller på att normaliseras i ungas relationer.

Därför vill vi se krav på robust åldersgräns på porrsajter och förinställda porrfilter i barns digitala miljöer. Plattformar måste också ta ett mycket större ansvar för innehåll som innehåller våld och förnedring, samtidigt som skolan behöver stärkas ytterligare i sitt arbete med kunskap om relationer, samtycke och hur pornografi skiljer sig från verkligheten.

Liberalerna har också föreslagit att en utredning bör tillsättas som kan komma med förslag om hur normalisering av sexualiserat våld bland unga kan motverkas.

Ett generellt förbud skulle innebära inskränkningar i yttrandefriheten och är dessutom svårt att genomföra i en digital och globaliserad värld. Risken är också att verksamheten flyttar till oreglerade miljöer där skyddet för både kvinnor och barn blir ännu svagare.

Miljöpartiet

Både och.

Det begås otaliga övergrepp inom porrindustrin. Det är fruktansvärt och behöver bekämpas med full kraft. Den negativa påverkan pornografin har på barn och ungas syn på sexualitet och relationer är djupt problematisk. Därför vill vi öka kunskapen om pornografins skadeverkningar, stärka skyddet mot skadligt innehåll samt bekämpa övergrepp och exploatering i porrindustrin. Vi vill exempelvis införa ett fullständigt förbud mot digitala bordeller såsom Onlyfans, införa obligatorisk åldersverifiering för pornografiska webbplatser och säkerställa sanktioner mot internetleverantörer som inte lyckas skydda minderåriga.

Samtidigt menar vi att ett totalt förbud mot all kommersiell produktion, även om den sker med samtycke och utan att exploatera någons utsatta position, vore en för långtgående inskränkning av yttrandefriheten.

Vänsterpartiet

Nej.

Vi vill vidta åtgärder för att begränsa våldspornografin. Det är viktigt bl.a. för att skydda unga människor från negativ påverkan och inte minst för att skydda de personer som riskerar att utnyttjas i pornografiproduktionen. Den befintliga lagstiftningens skydd mot våldspornografins skadeverkningar är dessvärre bristfälligt. Vi är i likhet med många kvinnojoursorganisationer oroade över att pojkar börjar titta på pornografi i mycket låg ålder. Pornografin leder till en övergreppskultur och normaliserar våldshandlingar mot kvinnor och barn.

Moderaterna

Nej.

Moderaterna har inte något förslag om att förbjuda all pornografi.

Centerpartiet

Nej.

Centerpartiet förespråkar en strategi som skyddar barn och unga genom tekniska lösningar som åldersverifiering, stärker sexualundervisningen för att motverka skadliga normer, samt fokuserar lagstiftning och polisiära insatser på att bekämpa våldspornografi och illegalt övergreppsmaterial.

Socialdemokraterna

Nej.

Vi har inget sådant förslag. Vad man än tycker om pornografi skulle ett generellt förbud ge upphov till svår gränsdragningsproblematik i relation till den grundlagsstadgade yttrandefriheten. Vi ser att det i dagsläget mest angelägna är att införa en fungerande ålderkontroll och porrfilter i mobilabonnemang för minderåriga.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att pornografi är en del av mäns våld mot kvinnor och bidrar till att upprätthålla en kvinnsyn där kvinnor och tjejer sexualiseras och objektifieras. Kvinnojourer och tjejjourer möter tjejer som påverkas av pornografins normer och de konsekvenser dessa får i deras relationer med killar och män. Mot den bakgrunden verkar Roks för ett förbud mot all pornografi.

Våld och vårdnad

Enligt en kartläggning från Jämställdhetsmyndigheten av vårdnadsmål innehåller 64 procent av dessa uppgifter om mäns våld mot kvinnor och barn. Samtidigt visar Roks rapport "Våld och vårdnad" (Diesen, 2026) att våld inte har betydelse i domstolarnas bedömningar kring vårdnad, boende och umgänge.

I vissa mål förekommer påståenden om så kallad parental alienation (PA), ett begrepp som används för att hävda att en mamma har påverkat barnet att ta avstånd från pappan.

Begreppet är omstritt och saknar vetenskaplig förankring som diagnos. Internationella aktörer, däribland FN och Grevio, har uppmärksammat riskerna med att använda sådana begrepp i mål där våld förekommer, och rekommenderar medlemsstaterna att förbjuda användningen av PA och liknande begrepp i vårdnadsmål.

Bör Sverige förbjuda användningen av PA i vårdnadsmål?

Kristdemokraterna
Nej.

I Sverige tillämpas fri bevisföring och fri bevisprövning, den part som lägger fram ett påstående ska även styrka påståendet med bevisning. Det finns varken förbjudna begrepp eller bevis och vi kommer inte heller verka för att något begrepp förbjuds. Vi är trygga med att domstolarna gör en rättvis prövning av vårdnadsmålen alldeles oavsett vilka påståenden parterna lägger fram.

Liberalerna
Både och.

Barnets behov av trygghet och säkerhet måste alltid stå i centrum i vårdnadsmål. Bedömningar ska utgå från forskning och beprövad erfarenhet, särskilt i mål där det finns uppgifter om våld. Det är avgörande att domstolar och myndigheter har ett tydligt barnperspektiv och säkerställer att våld eller risk för våld får genomslag i bedömningarna av vårdnad, boende och umgänge.

Begrepp och teorier som saknar vetenskaplig förankring bör inte förkomma rättsprocesser, särskilt när de riskerar att flytta fokus från barns trygghet och skydd.

Miljöpartiet
Ja.

Enligt vedertagen forskning är PA en pseudovetenskap. Vi tycker inte det ska få väga in i vårdnadsmål.

Vänsterpartiet
Nej.

Vänsterpartiet anser att det kan finnas skäl att se över lagstiftningen kring vårdnadsprocesserna ytterligare med anledning av de uppgifter som förekommer om bristen på kunskap hos domstolarna om mäns våld mot kvinnor. Ett rimligt första steg är att öka kunskapen om hur det ser ut idag. Därför vill vi att det görs en utredning av domstolarnas användande av

ovetenskapliga teorier i vårdnadstvister så som parental alienation syndrome. Vi är dock inte villiga att lagstifta om förbud.

Moderaterna
Nej.

Föräldraalienation är ett omtvistat begrepp som inte har tillräckligt med stöd i forskningen, även om det i enskilda fall finns exempel på manipulation av barn.

Centerpartiet
Både och.

Centerpartiet anser att politiken inte kan avgöra vilka begrepp som får användas i domstol. De utredningar som görs i vårdnadstvister inom socialtjänst och familjerätt som ligger till grund för rättsprocesser måste dock vara grundade i fakta och vetenskap. Vi vill därmed ge Socialstyrelsen i uppdrag att säkerställa att evidensbaserade metoder används i vårdnadstvister och därmed ligger till grund för domslut.

Socialdemokraterna
Ja.

"Föräldraalienation" eller PA har av akademi och barnrättsorganisationer beskrivits som pseudovetenskap. "Föräldraalienationsteorin" har kritiserats för att urholka barns rätt till delaktighet och skydd samt förminskar betydelsen av barns utsagor.

För oss socialdemokrater är det viktigt att socialtjänstens, inklusive familjerättens, arbete och bedömningar ska bygga på kunskap och beprövad erfarenhet – därför är vi också skeptiska till begreppet.

Roks ståndpunkt:

Parental alienation används av våldsutövande män för att flytta fokus från mäns våld mot kvinnor och barn för att istället misstänkliggöra mammor. Detta leder till att våldet osynliggörs och äventyrar barns och kvinnors säkerhet. Roks verkar därför för att användningen av parental alienation, eller föräldraalienation, och liknande begrepp förbjuds i vårdnadsmål.

Våld i hederns namn

Våld i hederns namn avser våld och kontroll som utövas med hänvisning till familjens eller släktens anseende. Det kan handla om begränsningar av kvinnors och tjejers livsutrymme, hot, tvång och i vissa fall dödligt våld. En särskiljande faktor är att flera familjemedlemmar eller släktingar kan vara delaktiga i kontrollen eller sanktionerna.

Under 2025 beslutade regeringen att särskilja våld i hederns namn från övrigt arbete mot mäns våld mot kvinnor inom jämställdhetspolitiken. Flera remissinstanser var kritiska mot denna förändring.

Anser ditt parti att våld i hederns namn bör vara ett eget jämställdhetspolitiskt delmål?

Kristdemokraterna

Ja.

Våld i hederns namn och dess normer är kopplat till vissa grupper och samhällsstrukturer. Våldet utövas i den kontexten, inte enbart av män.

Liberalerna

Ja.

Hedersrelaterat våld och förtryck är en allvarlig form av våld som utövas kollektivt och systematiskt, med stark kontroll över flickors och kvinnors liv. Just därför behövs ett tydligare och riktat arbete. Under lång tid har man inte vågat tala klarspråk om hederskulturen, men det ändrar Liberalerna nu och adresserar denna kollektiva problematik med full kraft. Att ge frågan ett eget fokus handlar om att ta hederskulturens särart på allvar och möta den med åtgärder som faktiskt ger effekt.

Miljöpartiet

Ja.

Regeringen har nyligen slagit fast heder som ett separat jämställdhetspolitiskt mål. Det har funnits en hel del oro kring vilka konsekvenser det får att dela upp målen. Vi vill inte riva upp de jämställdhetspolitiska målen utan nu får vi arbeta utifrån detta och utvärdera.

Vänsterpartiet

Nej.

Våld i hederns namn bör bekämpas inom en sammanhållen strategi mot mäns våld mot kvinnor.

Moderaterna

Ja.

Hedersrelaterat våld och förtryck är ett distinkt fenomen med kollektiva mekanismer där hela familjer och släkter upprätthåller kontrollen över särskilt kvinnor och flickor. Till skillnad från det typiska mönstret vid våld i nära relationer är det hedersrelaterade våldet och förtrycket ett strukturellt system med egna kulturella och sociala logiker som kräver särskilda insatser och förståelse.

Moderaterna står för att uttryckligen särskilja dessa fenomen och under 2025 införde regeringen ett sjunde jämställdhetspolitiskt delmål med syftet att förebygga och motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Genom att erkänna och bemöta det hedersrelaterade våldets och förtryckets särskilda karaktär skapas större möjligheter att utveckla mer träffsäkra metoder för att bekämpa det.

Centerpartiet

Ja.

Centerpartiet anser att allt våld ska bekämpas sammanhållet och effektivt. I och med det hedersrelaterade våldet och förtryckets särskilda karaktär finns det emellertid skäl att ha ett särskilt delmål med egna mätstockar gällande detta.

Socialdemokraterna

Ja.

Vi har drivit på för att bekämpandet av hedersrelaterat våld och förtryck ska vara ett av de jämställdhetspolitiska målen och välkomnar att regeringen hörsammat oss.

Roks ståndpunkt:

Roks ser våld i hederns namn som en del av mäns våld mot kvinnor, eftersom det ytterst handlar om kontroll av kvinnor och tjejers sexualitet och livsutrymme. Att separera våld i hederns namn från det samlade arbetet mot mäns våld mot kvinnor riskerar att försvaga den strukturella förståelsen av våldet och förstärka föreställningar om att det främst är kopplat till vissa grupper. Roks anser att våld i hederns namn bör bekämpas inom en sammanhållen strategi mot mäns våld mot kvinnor.

Finansiering för kvinnojourer och tjejjourer

Sedan 2023 omfattas kvinnojourer och tjejjourer av en ny förordning om statsbidrag, där medlen ingår i en gemensam bidragsram för organisationer inom brottsofferområdet. Tidigare hade jourrörelsen en egen, öronmärkt finansiering.

Ansökningskraven omfattar numera fleråriga verksamhetsplaner, samtidigt som beslut om beviljade medel ofta fattas sent under verksamhetsåret.

Anser ditt parti att kvinnojourer och tjejjourer ska ha öronmärkta medel genom en egen förordning?

Kristdemokraterna

Ja.

Röster har höjts för att finansieringen har varit otillräcklig och därför har regeringen i budgetpropositionen för 2026 förstärkt med 20 miljoner kronor till kvinno- och tjejjourer och vissa andra organisationer inom brottsofferområdet.

Liberalerna

Ja.

Ja, vi delar uppfattningen att kvinnojourer och tjejjourer har en viktig roll i arbetet mot mäns våld mot kvinnor och barn, och att deras verksamhet kräver stabila och långsiktiga förutsättningar.

Miljöpartiet

Ja.

Både den öppna verksamheten och de skyddade boenden som drivs med jourernas kompetens bör stärkas. Vi satsar därför 30 miljoner kronor utöver regeringen i permanent satsning på kvinno- och tjejjourernas verksamhet. Miljöpartiet föreslår också att staten står för halva kostnaden för placeringar på skyddade boenden.

Vänsterpartiet

Både och.

Vänsterpartiet anser att kvinnojourer och tjejjourer ska ha långsiktig, stabil och öronmärkt finansiering. Jourrörelsen är en helt central del av samhällets arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn och ska inte behöva konkurrera med andra verksamheter i breda och osäkra bidragssystem. Vänsterpartiet motionerar årligen för ökad finansiering till tjej- och kvinnojourer genom statsbudgeten och har i nuläget inga förslag på att det ska skötas genom en egen förordning.

Moderaterna

Både och.

För Moderaterna är det viktigt att skyddat boende/kvinnjourer har en statlig finansiering, men vi har inget förslag om att reglera och öronmärka detta i förordning.

Centerpartiet

Ja.

Ja, vi anser att kvinnojourernas och tjejjourernas livsviktiga, specialiserade arbete kräver en trygg och förutsägbar finansiering, och därför bör de återfå en egen förordning med öronmärkta medel för att slippa den årliga osäkerhet och konkurrens som nuvarande ordning medför. Det finns otaliga exempel på hur byråkrati försvårar för dessa centrala verksamheter att bedrivas.

Socialdemokraterna

Både och.

De organisationer som arbetar för att skydda kvinnor som lämnar en våldsamt relation måste ges rimliga möjligheter att utföra sitt viktiga arbete. Därför måste finansieringen till dessa verksamheter vara långsiktig och omfattande. Kvinno- och tjejjourernas viktiga arbete ska inte bedrivas i projektform.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att kvinnojourer och tjejjourer bör ha en egen, öronmärkt finansiering genom särskild förordning. Jourerna utgör en central del av samhällets arbete mot mäns våld mot kvinnor och barn och behöver långsiktiga, förutsägbara och anpassade finansieringsvillkor för att kunna upprätthålla ett stabilt skyddsnät för våldsutsatta kvinnor, tjejer och barn i hela landet.

Kvinnofridslagen

Sverige har länge haft en framträdande roll i arbetet mot mäns våld mot kvinnor, bland annat genom införandet av sexköpslagen och brottet grov kvinnofridskränkning. Arbetet styrs även av internationella åtaganden, såsom FN:s konventioner och Europarådets Istanbulkonvention, som anger ramar för hur våld mot kvinnor ska förebyggas och bekämpas.

Samtidigt ser vi både nationellt och i världen att kvinnors livsutrymme hotas, att arbetet har stannat av och i vissa fall går bakåt. Det talas om en backlash gällande kvinnors och tjejjers rättigheter i praktiken.

Anser ditt parti att kvinnofridspolitiken bör skyddas i likhet med klimatpolitiken?

Kristdemokraterna
Nej.

Liberalerna
Både och.

Vi menar att det finns ett starkt rättsligt skydd när det gäller mäns våld mot kvinnor. Den nuvarande regeringen har vidtagit en lång rad åtgärder för att stärka det skyddet, som t ex säkerhetsförvaring, som gör det möjligt att hålla farliga män inlåsta så att kvinnor kan röra sig fritt ute.

Vi ser att jämställdheten är under attack och att kvinnors och flickors fri- och rättigheter inte längre kan tas för givna. Både i Sverige och internationellt ser vi hur uecklingen på flera håll går åt fel håll, inte minst på de digitala arenorna. Mot den bakgrunden tycker vi att Roks förslag är intressant.

Att diskutera hur arbetet mot mäns våld mot kvinnor kan få ett starkare och mer långsiktigt rättsligt skydd är viktigt, inte minst för att säkerställa att kvinnofridspolitiken står stark även över tid och oavsett politiska skiften.

Miljöpartiet
Ja.

Vänsterpartiet
Ja.

Vi har bl.a. föreslagit en ny kvinnofridskommission som ska få brett uppdrag att utifrån ett helhetsgrepp föreslå åtgärder för att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor och barn.

Vi är dock inte säkra på att en särskild lag är den bästa lösningen eftersom kvinnofridspolitiken är spridd över så många områden och behöver aktualiseras i vitt skilda situationer. En sådan lag riskerar att också att lägga ett ansvar på brottsoffret. Det är viktigare att varje profession har tydliga regler som markerar personalens ansvar för att agera för våldsutsatta kvinnors rättigheter och att ge information om dessa rättigheter.

Det finns i dag brister som beror dels på luckor i lagstiftningen, dels på problem med

tillämpningen av gällande lagar och rutiner. Därför behövs förutom vissa lagändringar även utbildningsinsatser för att i praktiken uppnå välfungerande stöd och skydd.

Vi menar också att frågor om bemötande är väldigt viktiga för våldsutsatta kvinnor och för deras möjlighet att medverka så att rättssäkerheten stärks i hela rättskedjan. Bemötande byggt på kompetens är också avgörande för att socialtjänsten liksom hälso- och sjukvårdens insatser ska kunna fungera väl.

Moderaterna
Både och.

Moderaterna delar fullt ut ambitionen att arbetet mot mäns våld mot kvinnor ska vara långsiktigt och uthålligt. Det är just därför vi har inrättat Rådet för kvinnofrid under statsministerns ledning med en konkret nollvision och genomfört fler reformer för kvinnors trygghet än någonsin.

Det handlar om stärkta kontaktförbud, kriminalisering av psykiskt och ekonomiskt våld, skärpt lagstiftning mot hedersförtryck och bättre ekonomiska förutsättningar för kvinnor att stå på egna ben. Vi ser för närvarande inte behovet av en särskild kvinnofridslag. Starka politiska prioriteringar, tydliga uppdrag till myndigheter och ett kontinuerligt lagstiftningsarbete är effektiva verktyg.

Moderaterna lovar att varje mandatperiod ta nya konkreta steg – för att ingen kvinna i Sverige ska behöva vara rädd för våld, hot eller kränkningar.

Centerpartiet
Ja.

Kvinnors rätt till liv och frihet är en av demokratins mest grundläggande förutsättningar. Vi behöver ett politiskt arbete som garanterar långsiktighet och förhindrar den politiska kortsiktighet och backlash som nu hotar kvinnors säkerhet.

Socialdemokraterna
Ja.

Den feministiska kriminalpolitiken har inneburit viktiga landvinningar, vilka också bör spridas utomlands.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att arbetet mot mäns våld mot kvinnor bör ges ett starkare och mer långsiktigt rättsligt skydd. En särskild kvinnofridslag skulle kunna tydliggöra statens ansvar, säkerställa efterlevnad av internationella åtaganden och motverka att kvinnofridspolitiken försvagas av skiftande politiska prioriteringar.

Tillståndsplikten för skyddade boenden

Ideella kvinnojourer har sedan 1970-talet bedrivit skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor och barn. Verksamheten har vuxit fram ur jourernas samlade erfarenhet av att ge skydd och stöd efter mäns våld.

Sedan införandet av tillståndsplikt för skyddade boenden krävs godkännande från IVO för att bedriva verksamhet. Förändringen har påverkat både ideella och privata aktörer och inneburit nya krav på organisation, dokumentation och ekonomi. Antalet ideellt drivna skyddade boenden har minskat sedan lagen infördes och för första gången har Sverige nu fler privata utförare än ideellt drivna skyddade boenden.

Bör de ideella kvinnojourerna undantas tillståndsplikten för skyddade boenden?

Kristdemokraterna
Nej.

Kristdemokraterna anser att skyddade boenden liksom andra boenden ska ha kvalitetskrav för att hindra oseriösa aktörer och för att säkerställa att eventuella barn på boenden får sina rättigheter tillgodosedda, såsom exempelvis skola och sjukvård. Nu ses lagen om tillståndsplikt över i syfte att följa upp regelverkets effekter för idéburna aktörer som bedriver skyddat boende. Det är bra.

Liberalerna
Nej.

Tillståndsplikten infördes i bred politisk enighet, med en tydlig utgångspunkt: samhället måste kunna ställa krav på kvalitet, rättssäkerhet och säkerhet i verksamheter som tar emot våldsutsatta kvinnor och barn. Det handlar om några av de mest utsatta personerna i samhället, ofta i akuta och livshotande situationer.

Samtidigt ser vi att lagstiftningen har fått oönskade konsekvenser. Därför menar vi att lagen behöver ses över. Regelverket ska stödja verksamheter som fungerar väl, inte tränga undan dem.

Parallellt behöver de ekonomiska förutsättningarna stärkas. Vi vill se en mer långsiktig och stabil finansiering för tjej- och kvinnojourer. Vi vill också inför en ny statlig kvinnofridspeng som kan täcka hälften av kommunernas kostnader för skyddade boenden. Det skulle skapa bättre planeringsförutsättningar och bidra till att säkra tillgången till skydd och stöd över hela landet.

Miljöpartiet
Både och.

Miljöpartiet vill att tillämpningen av tillståndsplikten för idéburna kvinno- och tjejjourers skyddade boenden fryses i syfte att säkerhetsställa tillgång till skydd. Vi kräver en översyn av socialstyrelsens riktlinjer hur tillståndsplikten har påverkat tillgången till skyddat boende för kvinnor och barn. Vi vill också införa en placeringspeng för skyddade boenden så att staten står för halva kommunens kostnader för placeringar.

Vänsterpartiet
Ja.

Vänsterpartiet anser att skyddade boenden ska hålla hög kvalitet och att kvinnor och barn som flyr mäns våld ska kunna lita på att stödet är tryggt och professionellt. Samtidigt ser vi allvarligt på att tillståndsplikten har fått konsekvenser som riskerar att slå ut ideella kvinnojourer med lång erfarenhet och utan vinstintresse. Det är ett stort problem att lagstiftningen i praktiken gynnar privata utförare och tränger undan den idéburna jourrörelsen.

Ideella kvinnojourer har byggt upp en unik kunskap om mäns våld mot kvinnor och barn, och deras roll måste värnas. Vi vill därför att de ideella kvinnojourerna undantas tillståndsplikten för skyddade boenden.

Moderaterna
Nej.

Tillståndsplikten innebär bland annat skärpta kvalitetskrav för den som driver skyddat boende. Innan reformen och den tillhörande tillståndsplikten var det möjligt för vem som helst att starta ett skyddat boende, vilket kunde innebära stora risker för våldsutsatta kvinnor och barn.

Centerpartiet
Nej.

Alla våldsutsatta kvinnor och barn har rätt till samma garanterade trygghet och kvalitet, men istället för ett undantag måste staten ge de ideella jourerna det långsiktiga stöd och de anpassade förutsättningar som krävs för att de ska kunna uppfylla kraven utan att deras ovärderliga erfarenhet och verksamhet går förlorad. Tillståndsplikten har dock inneburit orimliga krav på skyddade boenden, som idag kan likställas med HVB-hem. Det måste omgående ses över så att reglerna kan anpassas.

Socialdemokraterna
Nej.

Kvinnjourerna utgör en helt avgörande del av samhällets skydd mot mäns våld mot kvinnor. De ideella kvinnojourernas styrka ligger i att de är idéburna, lokala och fristående. Det är just denna särställning som gör att kvinnor vågar söka hjälp, berätta och ta steget bort från våld. Kvinnojourerna är inte en verksamhet som enkelt kan ersättas av andra aktörer. Skyddade boenden ska hålla hög kvalitet och ha rätt kompetens. Tillståndsplikten är viktig – den höjer kvaliteten och stänger ute oseriösa aktörer. Men införandet har inte fungerat tillräckligt bra. När staten inför nya krav, reformer och styrmodeller måste utgångspunkten vara tydlig: regelverk ska stärka skyddet – inte leda till att skydd försvinner.

Socialdemokraterna anser att möjligheterna att reservera deltagande i upphandlingar och valfrihetssystem för idéburna organisationer bör tillämpas vid all upphandlad drift av skyddade boenden.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att de ideella kvinnojourerna bör undantas tillståndsplikten. Jourerna saknar vinstintresse och har lång beprövad erfarenhet av att skydda och stödja våldsutsatta kvinnor och barn. Roks menar att den nuvarande lagstiftningen trängt undan den idéburna verksamheten till förmån för privata aktörer och därmed försämrar skyddet för kvinnor och barn.

Lagen om placering av barn i skyddat boende

I april 2024 trädde en ny lag i kraft som reglerar placering av barn i skyddat boende. Lagen innebär att barn inte längre automatiskt följer med sin mamma till boendet, utan att socialtjänsten ska fatta ett eget placeringsbeslut för barnet. Syftet är att stärka barnets rättsliga ställning och tydliggöra barnets status som egen rättighetsbärare.

Förändringen har påverkat hur kommuner bedömer och genomför placeringar i skyddat boende, och frågan om lagens konsekvenser har aktualiserats i den offentliga debatten.

Bör lagen om placering av barn stoppas?

 Kristdemokraterna
Nej.

Med den nya lagen får barn egna beslut kopplade till sig. Detta gör att barnet ses som en egen individ med rättigheter såsom till skola och sjukvård. Man har tidigare sett att det funnits risk att skyddande boenden har röjts, vilket kan skada barnet.

 Liberalerna
Både och.

Lagen kom till för att stärka barns rättsliga ställning och tydliggöra att barn i skyddat boende är egna rättighetsbärare, inte bara medföljande till en vuxen. Det är en viktig och riktig princip.

Men vi ser med oro på uppgifter om att färre barn vistas på skyddade boenden och på de farhågor som Roks lyfter. Om lagen får konsekvenser som innebär att barn inte får det skydd de behöver, eller att våldsutsatta kvinnor avstår från att söka hjälp, måste det tas på största allvar. Vi är därför inte främmande för att se över lagstiftningen och tillämpningen så att syftet verkligen uppnås: ett starkare skydd för barnen.

 Miljöpartiet
Både och.

Det är positivt att barns rättigheter i samband med placering i skyddat boende har stärkts och att barn tydligare erkänns som egna rättighetsbärare genom den nya lagen (LBSB). Lagstiftningen är tydlig i att barns rätt till skydd inte ska försvagas i situationer där en vårdnadshavare motsätter sig placeringen. När det finns våld eller risk för våld måste barnets behov av omedelbart skydd väga tyngst. I en ny analys från Socialstyrelsen (Artikelnummer: 2026-2-10052) så finns det "inget som tyder på att det blivit vanligare över tid att barnet blir kvar hos våldsutövaren". Samtidigt framgår det att kommuner tillämpar lagen på olika sätt, och en ny rapport från Unizon visar att "fler barn tvingas stanna kvar i hem med förövare". Miljöpartiet

menar att barn alltid ska kunna följa med sin mamma till skydd, i enlighet med lagens intentioner och att alla barnenheter inom socialtjänsten genomgår utbildning i LBSB så att den faktiskt tillämpas på rätt sätt.

 Vänsterpartiet
Ja.

Vänsterpartiet delar uppfattningen att barn i skyddat boende är egna rättighetsbärare och att deras situation måste tas på största allvar. Men lagstiftning som syftar till att stärka barns rättigheter får aldrig leda till att barn skiljs från den våldsutsatta föräldern eller att kvinnor avstår från att söka skydd. De vittnesmål som kommit från jourrörelsen och andra aktörer är mycket allvarliga. Om lagen leder till att barn riskerar att separeras från sina mammor, eller att våldsutsatta kvinnor drar sig för att söka hjälp, måste lagstiftningen ändras. Vi har lämnat in ett förslag till socialutskottet på att ändra i lagen så att barnet inte ska separeras från mamman, men det röstades ner.

 Moderaterna
Nej.

Utgångspunkten är barnet ska följa med den våldsutsatta mamman. Vi står på barnets sida, finns det ett skyddsbehov för kvinnan så finns det också ett skyddsbehov för barnet/barnen.

 Centerpartiet
Nej.

Antalet barn på skyddade boenden har minskat sedan 2019 även om vi vet att våldet inte har minskat. Nuvarande lag förverkligar den princip vi länge har drivit, om att barn på skyddade boenden ska ses som egna individer med egna rättigheter med beslut som ger dem de insatser de behöver. För att säkerställa att barn får det rättssäkra stöd de behöver så behöver nu fokus ligga på att ge kommunerna det stöd som krävs samt att vi utvärderar tillämpningen av lagen så den fungerar fullt ut i praktiken.

 Socialdemokraterna
Nej.

Det är barnens bästa som ska avgöra, det är den princip som är viktigast.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att lagen om placering av barn i skyddat boende bör stoppas eller pausas i avvaktan på en grundlig konsekvensanalys. Roks erfar att lagen riskerar att separera barn från deras våldsutsatta mammor och i vissa fall leda till att barn placeras hos våldsutövande pappor. Vi får också rapporter om kvinnor som drar sig från att söka stöd när de vet att barnen riskerar att inte få följa med. Detta kan allvarligt äventyra barns och kvinnors säkerhet i en redan utsatt situation.

Abort

Regeringen har föreslagit att rätten till abort ska skrivas in i grundlagen. Enligt förslaget grundlagsskyddas själva rätten till abort, men inte hur lagstiftningen ska vara utformad i detalj. Det innebär att ramarna för exempelvis tidsgränser och tillgång fortsatt regleras i vanlig lag.

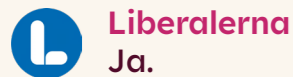
Frågan har väckts om det föreslagna skyddet är tillräckligt starkt för att långsiktigt säkerställa tillgången till abort utan inskränkningar.

Är det föreslagna grundlagsskyddet för abort tillräckligt?

Kristdemokraterna
Ja.

I det förslag som regeringen överlämnat till Riksdagen har det för oss kristdemokrater varit viktigt att det tydliggörs att den nuvarande abortlagen bygger på den etiska konflikt som finns och den avvägning som måste göras mellan en gravid kvinnas rätt till abort och fostrets rätt att få utvecklas till ett barn. Därför regleras abort i lag med veckogränser.

Liberalerna
Ja.

Liberalernas utgångspunkt är tydlig: rätten till abort är en grundläggande fråga om kvinnors frihet och mänskliga rättigheter. Därför har vi också länge drivit på för att stärka skyddet.

Att nu skriva in rätten till abort i grundlagen är ett viktigt och principiellt steg. Det innebär att rätten inte längre bara vilar på vanlig lagstiftning, utan får ett starkare, mer långsiktigt skydd.

Samtidigt är det en medveten konstruktion att inte låsa fast detaljer som tidsgränser eller exakta regler i grundlagen. Den typen av bestämmelser behöver kunna hanteras i vanlig lag för att kunna anpassas utifrån medicinsk kunskap och utveckling. Det centrala är att skyddet inte ska vara symboliskt, utan verkligt och rättsligt bindande. Det menar vi att det här förslaget är.

Miljöpartiet
Nej.

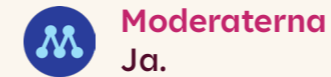
Miljöpartiet har länge drivit att aborträtten ska grundlagsskyddas och tycker det är oerhört viktigt att det nu sker. Ett sådant skydd markerar tydligt att rätten till abort är en grundläggande fri- och rättighet som inte kan ignoreras genom politiska svängningar eller förordningsstyrning. Samtidigt ser vi risker med att det föreslagna grundlagsskyddet blir en falsk trygghet, eftersom lagstiftare fortfarande har möjlighet att inskränka rättigheter genom vanlig lag. Det krävs att alla partier fortsatt står upp för gällande abortlagstiftning, och inte låter SD påverka den.

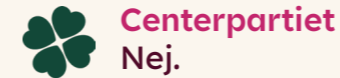
Vänsterpartiet
Både och.

Vänsterpartiet välkomnar att aborträtten stärks i grundlagen men anser att skyddet måste vara praktiskt verkningfullt. Rätten till abort handlar inte bara om en formell rättighet utan också om faktisk tillgång. Det måste finnas vård, personal, geografisk tillgänglighet och

rättssäkra regler som gör att aborträtten fungerar i praktiken.

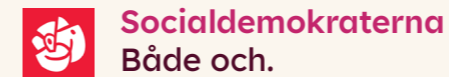

Moderaterna
Ja.

Centerpartiet
Nej.

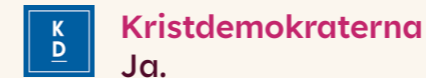
Centerpartiet motsätter sig regeringens tillägg som riskerar att undanta kvinnor med utländskt medborgarskap från det grundlagsskydd som alla kvinnor i Sverige måste omfattas av. Vi anser även att det föreslagna grundlagsskyddet är otillräckligt, då förutsättningarna fortfarande ska regleras i vanlig lagstiftning - något som gör regleringen känslig för enkla majoritetsbeslut.

Socialdemokraterna
Både och.

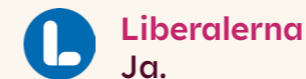
Det är bra att aborträtten skyddas i grundlagen, även om det givetvis inte är någon garanti för att aborträtten ändå inte kan inskränkas. Det är därför viktigt att vi fortsatt står upp för aborträtten - något vi socialdemokrater gör.

Anser ditt parti att aborträtten ska gälla alla kvinnor i Sverige, även kvinnor utan uppehållstillstånd eller medborgarskap?

Kristdemokraterna
Ja.

När det gäller sjukvård till personer utan tillstånd (så kallade papperslösa) har vi ställt oss bakom den lagstiftning som infördes 2013, vilken ger vuxna rätt till vård som inte kan anstå och där ingår uttryckligen vård vid abort. Vi lyfter fram att regionerna är skyldiga att erbjuda denna vård.

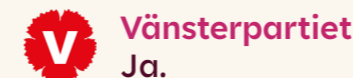

Liberalerna
Ja.

Ja, personer som befinner sig i Sverige utan uppehållstillstånd eller medborgarskap ska ha rätt till vård som inte kan anstå. Dit hör säkra och trygga aborter.

Miljöpartiet
Ja.

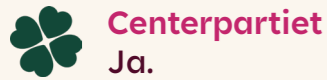
Vänsterpartiet
Ja.

Vänsterpartiet anser att aborträtten ska gälla alla kvinnor och personer som befinner sig i Sverige, oavsett medborgarskap eller uppehållsstatus. Rätten till abort är en grundläggande fråga om individens självbestämmande.

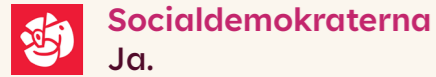

Moderaterna
Både och.

Vi står bakom gällande ordning.

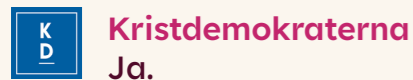
Centerpartiet
Ja.

Socialdemokraterna
Ja.

Rätten till abort ska gälla i Sverige, oavsett vilket medborgarskap man har.

Anser ditt parti att aborträtten är en kvinnorättsfråga, och därför bör innehålla ordet kvinna även i grundlagen?

Kristdemokraterna
Ja.

För Kristdemokraterna är det viktigt att ordet kvinna används i lagstiftning och myndighetsinformation samt i vården. Kvinnovård är fortfarande något som behöver lyftas och arbetas med på ett särskilt sätt, därför är användandet av ordet kvinna viktigt.

Liberalerna
Både och.

För Liberalerna är aborträtten i grunden en kvinnorättsfråga. Rätten att bestämma över sin egen kropp är en central del av kvinnors frihet och självbestämmande. Därför har Liberalerna också länge drivit på för att grundlagsskydda aborträtten.

Samtidigt är det viktigt att lagstiftningen fungerar rättsligt och inkluderande i praktiken. I den nya abortlagen används både ordet ”kvinna” och formuleringen ”den som är gravid”. Det speglar att abort i huvudsak handlar om kvinnors rättigheter, men också att lagstiftningen behöver omfatta alla som kan bli gravida.

Det centrala för Liberalerna är att aborträtten skyddas starkt och långsiktigt. I en tid där vi ser hur kvinnors rättigheter ifrågasätts i andra delar av världen är det viktigt att Sverige tydligt står upp för kvinnors rätt till sin egen kropp och sitt eget liv.

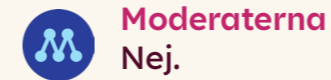
Miljöpartiet
Både och.

De allra flesta som är i behov av abortvård är kvinnor och det bör vara tydligt, men det finns också personer som identifierar sig som män eller icke-binär, som kommer att vara i behov av vården. Det är därför nödvändigt att lagtexten inkluderar även dessa. Det enklaste sättet att göra det är att ha en könsneutral skrivning i lagen, vilket även är det förslag som ligger på bordet. Ett annat sätt, som kommer att bli otympligare rent språkligt, är att benämna såväl kvinnor som andra i lagtexten.

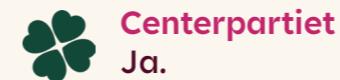
Vänsterpartiet
Både och.

Vänsterpartiet ser aborträtten som en central kvinnorättsfråga. Historiskt och politiskt är kampen för fri abort en del av kvinnors kamp för självbestämmande över sina kroppar och liv. Samtidigt behöver lagstiftningen vara utformad så att alla som kan bli gravida omfattas av skyddet. Det viktiga är att grundlagsskyddet blir starkt utan att osynliggöra att aborträtten framför allt är en fråga om kvinnors frihet, hälsa och rättigheter.

Moderaterna
Nej.

Moderaterna står bakom formuleringen av lagtexten i propositionen.

Centerpartiet
Ja.

Centerpartiet anser att dagens reglering, i vilken ordet kvinna finns tillsammans med orden den som är gravid, är bra och bör kvarstå.

Socialdemokraterna
Nej.

Vi anser att formuleringen i grundlagen är lämpligt utformad.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att det föreslagna grundlagsskyddet inte är tillräckligt. Att enbart skydda rätten till abort utan att säkerställa hur den ska garanteras riskerar att öppna för framtida begränsningar. Roks menar att aborträtten måste vara tydligt och starkt skyddad för alla kvinnor och tjejer, oavsett medborgarskap, för att inte urholkas över tid.

Samtyckeslagen

Samtyckeslagen innebär att sex är lagligt endast om det sker frivilligt och med samtycke från alla parter. Lagen infördes för att stärka skyddet mot sexuella övergrepp och tydliggöra att ansvar ligger på den som initierar sex att säkerställa frivillighet.

Tillämpningen av lagen och dess effekter har varit föremål för debatt, både utifrån förövarens och den utsattas perspektiv. Bland annat har det lyfts frågor när det gäller hur frivillighet bedöms i situationer präglade av maktobalans, rädsla eller beroende men också utifrån den anklagades perspektiv av att inhämta samtycke på ett rimligt sätt.

Bör samtyckeslagen utredas?

Kristdemokraterna

Ja.

Samtyckeslagen har erhållit så pass mycket kritik att den bör utredas. Nuvarande lagstiftning bedöms av många som rättsosäker då domstolsprövningen till stor del baseras på trovärdighetsbedömningar. Kritik har även riktats mot såväl påföljder som utdömda skadestånd.

Liberalerna

Ja.

Samtyckeslagen är viktig och Liberalerna står bakom den. Den slår fast att sex ska byggas på frivillighet och samtycke. Vi driver också att samma grundprincip ska gälla i hela EU: våldtäktslagstiftning ska byggas på frånvaro av samtycke.

Samtidigt kan lagen behöva utredas för att se om den fungerar som den var tänkt och om skyddet behöver stärkas.

Vi ser med oro på normaliseringen av sexualiserat våld bland unga. En utredning bör belysa frågan om vad man rättsligt kan samtycka till.

Miljöpartiet

Ja.

Samtyckeslagen var en viktig miljöpartistisk seger, vi har jobbat aktivt med frågan i många år. Lagens effekter bör utvärderas i syfte att stärka den ytterligare.

Vänsterpartiet

Ja.

Vi anser att det är viktigt att följa upp samtyckeslagen och vidta de åtgärder som behövs bl.a. för att tillämpningen ska vara likartad och rättssäker. Därför har vi föreslagit att samtliga aktörer inom rättsväsendet ska få relevant fortbildning gällande samtyckeslagstiftningen.

Moderaterna

Både och.

Moderaterna anser att samtyckeslagen var en principiellt riktig reform. Kärnan, att gränsen går vid frivillighet, är ett viktigt ställningstagande vi fullt ut står bakom. Brås senaste

uppföljning (Samtyckeslagens tillämpning och konsekvenser, Brå 2025:3) bekräftar att reformen i stort fungerar väl och ger ett starkare rättsskydd för dem som utsatts mot sin vilja. Vi delar däremot Roks oro kring konstruktionen oäktsam våldtäkt, som Brå pekar ut som svårtillämpat och rättssäkerhetsmässigt problematiskt. Vi är öppna för att vidta åtgärder, inklusive riktade översyner, om det visar sig nödvändigt för att lagen ska ge ett reellt och rättssäkert skydd.

Centerpartiet

Ja.

Lagen bör utredas och stärkas för att åtgärda de brister och kryphål som finns. Centerpartiet anser att det är viktigt att säkerställa att lagstiftningen blir mer heltäckande och effektiv.

Socialdemokraterna

Nej.

Samtyckeslagen har inneburit ett paradigmskifte i synen på våldtäkt där samtycke måste utryckas, istället för att misstycke måste göra det. Den delen som handlar om oäktsam våldtäkt har gjort det möjligt att döma fler för brott och att ändra det skulle riskera att fler våldtäktsmän inte kunde dömas.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att samtyckeslagen behöver utredas och stärkas. Lagen fångar inte fullt ut den verklighet som många våldsutsatta kvinnor och tjejer lever i, där makt, rädsla eller beroende kan påverka möjligheten till frivillighet. Roks är även kritiska till konstruktionen kring oäktsam våldtäkt, då den riskerar att förminska förövarens ansvar. För att lagen ska ge ett reellt skydd krävs både lagändringar och en mer rättssäker och kunskapsbaserad tillämpning.

Tjejer i gängkriminella miljöer

Tjejer och unga kvinnor i gängkriminella miljöer kan utsättas för psykiskt, fysiskt och sexuellt våld av män och killar i sin närhet. Kontakten uppstår ofta genom romantiska relationer eller vänskap, där de successivt dras in i miljön och kan utnyttjas genom hot, manipulation eller ekonomiskt tvång.

Deras situation kan omfatta både egen utsatthet för våld och inblandning i brott, vilket aktualiserar frågor om skydd, stöd och rättslig hantering.

Bör staten inrätta särskilda, öronmärkt finansierade stöd- och avhoppningsprogram för tjejer och unga kvinnor som utsätts för mäns våld i gängkriminella miljöer?

Kristdemokraterna

Nej.

Risken för hot och våld drabbar alla avhoppare oavsett kön. Skyddsprogram skräddarsys med utgångspunkt från individuella behov och förutsättningar, oavsett kön.

Liberalerna

Både och.

Tjejer och unga kvinnor i gängkriminella miljöer befinner sig ofta i en mycket utsatt situation där kriminalitet, hot och mäns våld hänger samman. Därför är det viktigt att de får stöd och hjälp att hoppa av som är anpassat efter deras behov och erfarenheter.

Vi är inte främmande för öronmärkta bidrag om det behövs för att säkerställa att den här gruppen faktiskt får tillgång till rätt insatser och att stödet håller hög kvalitet över hela landet.

Miljöpartiet

Ja.

Miljöpartiet har länge drivit att vi vill se ett nationellt avhoppningsprogram. Vi välkomnar att regeringen nu gett berörda myndigheter i uppdrag att få på plats en likvärdig avhoppningsverksamhet i hela Sverige. För oss är det viktigt att staten tar ansvar för att både barn och vuxna kan få hjälp att lämna kriminalitet och att stödet till avhoppare innefattar hälso- och sjukvård och stöd mot psykisk ohälsa. Det är också viktigt att ett nationellt avhoppningsprogram ges resurser för att erbjuda individanpassade åtgärder, och kunskap om tjejers särskilda situation i kriminalitet. Miljöpartiet vill också öka kunskapen om trauma/PTSD och samsjukligheten med andra psykiatriska och somatiska tillstånd genom mer forskning och behandling kring både upptäckt och stödmetoder utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Vänsterpartiet

Ja.

Avhoppningsprogram har traditionellt varit inriktade på män. Kvinnor i gängkriminella miljöer har andra behov t.ex. beroende på att de även utsätts för våld av män i gängen. Särskilda avhoppningsverksamheter behövs därför för att möta kvinnors specifika behov. Tjejer och kvinnor som

exploateras av gängkriminalitet befinner sig ofta i extrem utsatthet, både genom våld, kontroll och psykisk press. Skadligt bruk av alkohol och narkotika är ofta en konsekvens av det de tvingats leva igenom. Därför måste stödet till dem vara långsiktigt och tryggt, inte projektbaserat eller beroende av privata aktörer. Vänsterpartiet ser att vi behöver stärka de ideella kvinno- och tjejjourerna, eftersom de är de som har störst kunskap om våldets dynamik och konsekvenser. Jourerna arbetar redan i dag med att stötta kvinnor med skadligt bruk och beroendeproblematik, men saknar ofta resurser för att göra det fullt ut. Genom stabil flerårig finansiering får jourerna möjlighet att anställa personal, bygga upp specialiserade stödinsatser och samarbeta närmare beroendevården. Det här stödet behöver vara samordnat och tillgängligt, inte uppsplittrat mellan olika myndigheter.

Moderaterna

Både och.

Tjejer och unga kvinnor i gängkriminella miljöer befinner sig ofta i ett komplext gränsland – utsatta för allvarligt våld men ibland även involverade i brottslighet. Den dubbla utsattheten har länge varit en blind fläck i systemet, och vi har tagit viktiga steg för att förändra det. Regeringen har gett Brottsförebyggande rådet, polis, Kriminalvården och Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga och anpassa avhoppningsarbetet till de särskilda omständigheter som gäller för flickor och kvinnor i dessa miljöer. Moderaterna fortsätter att aktivt driva frågan om riktade stöd- och avhoppningsinsatser för denna grupp – och utesluter inte ytterligare åtgärder.

Centerpartiet

Ja.

Centerpartiet vill att staten inrättar särskilda, finansierade avhoppningsprogram för tjejer och unga kvinnor som utnyttjas i eller vill lämna gängkriminella miljöer, ett förslag vi själva drivit för att ge dem ett skräddarsytt stöd. Det måste vara lika självklart med avhoppningsprogram för tjejer och kvinnor som det är att ge pojkar och män motsvarande stöd.

Socialdemokraterna

Ja.

Tjejers roll och utsatthet är en ofta förbisedd aspekt av den svenska organiserade brottsligheten. Att dessa tjejer ofta osynliggörs både i forskningen och i myndigheters arbete, innebär att deras specifika utsatthet varken erkänns eller adresseras på ett adekvat sätt. Samtidigt som vissa tjejer aktivt deltar i kriminell verksamhet utnyttjas andra på olika sätt, särskilt genom sexuellt våld och som redskap i penningtvätt och smuggling. Ska vi lyckas bryta gängens makt måste också tjejers och kvinnors roll i kriminaliteten synlig göras och bemötas med riktade åtgärder. Vi anser att det finns behov av särskilda insatser för att fånga upp och stötta tjejer i riskzonen och lämplig myndighet bör få i uppdrag att i ett första skede kartlägga tjejers roll inom den organiserade brottsligheten.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att tjejer och unga kvinnor som utsätts i gängkriminella miljöer behöver särskilt anpassade stödinsatser utifrån sin våldsutsatthet. De riskerar att hamna mellan olika system och saknar ofta tillgång till adekvat skydd och stöd. Roks verkar för särskilda avhoppningsprogram för denna grupp samt en utredning med fokus på att stärka skyddet och stödet till våldsutsatta tjejer och unga kvinnor i gängmiljöer.

Permanent uppehållstillstånd för våldsutsatta kvinnor och barn

Reglerna för uppehållstillstånd i anknytningsärenden innebär att en person som beviljats tillstånd på grund av relation till en partner i Sverige ofta måste uppfylla vissa villkor under en längre tid innan permanent uppehållstillstånd kan beviljas. För kvinnor och barn som utsätts för mäns våld i relationen kan detta skapa en utsatt beroendeställning. Ett uppbrott kan i vissa fall påverka rätten att stanna i landet, vilket aktualiserar frågor om skydd och rättssäkerhet.

Bör våldsutsatta kvinnor och barn i anknytningsärenden kunna få permanent uppehållstillstånd när de lämnar en våldsam man?

Kristdemokraterna
Nej.

Kristdemokraterna står bakom nuvarande regel om tidsbegränsat uppehållstillstånd i dessa fall.

Liberalerna
Både och.

Liberalerna vill se en reglerad och långsiktigt hållbar migrationspolitik där tidsbegränsade uppehållstillstånd är huvudregel. Arbetet mot mäns våld mot kvinnor och hedersförtryck är en mycket viktig fråga för oss. Ingen kvinna eller något barn ska behöva stanna kvar i en våldsam relation av rädsla för att utvisas. Det finns redan idag möjlighet för personer vars relation upphört på grund av våld eller allvarliga kränkningar att få fortsatt tidsbegränsat uppehållstillstånd. Det tycker vi är viktigt och en ordning som ska bestå.

Miljöpartiet
Ja.

Vänsterpartiet
Ja.

Vänsterpartiet vill generellt stärka skydd och rättigheter för våldsutsatta kvinnor och barn, och det gäller även vid uppehållstillstånd. Lagen ska inte tvinga kvinnor till ett beroende av en våldsam partner för att få stanna i Sverige.

Moderaterna
Nej.

Den reglerade invandringen innebär att man måste ha en grund för sitt uppehållstillstånd. Utlänningar som har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och som inte kan få ett nytt sådant uppehållstillstånd för att förhållandet har upphört, kan enligt nuvarande lagstiftning få ett tidsbegränsat uppehållstillstånd om förhållandet har upphört främst på grund av att i förhållandet utlänningen, eller utlänningens barn, utsatts för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid. Om anknytningen brister är det också möjligt att ansöka om uppehållstillstånd på en annan grund, såsom arbete eller studier.

Centerpartiet
Ja.

En kvinna ska aldrig tvingas välja mellan att stanna i en våldsam relation och risken för utvisning, och därför måste skyddet för våldsoffer ovillkorligen väga tyngre än anknytningen till förövaren, vilket innebär att de ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd.

Socialdemokraterna
Både och.

Detta måste bedömas från fall till fall. Våldsutsatta kvinnor och barn ska kunna beviljas tidsbegränsade uppehållstillstånd när de lämnar en våldsutövande man.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att våldsutsatta kvinnor och barn ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd när de lämnar en våldsutövande man. Ingen kvinna eller något barn ska tvingas välja mellan att stanna kvar i en våldsrelation eller riskera utvisning. Regelverket bör stärkas så att skyddet för våldsutsatta kvinnor och barn ges företräde framför anknytningskrav.

Kvinnor med skyddade personuppgifter

Kvinnor som lever med skyddade personuppgifter är ofta folkbokförda i en annan kommun än den där de faktiskt bor. Det kan påverka deras möjlighet att rösta i kommun- och regionval och därmed deras möjlighet att påverka den lokala och regionala politik som rör deras vardag. Frågan aktualiserar hur skyddet för våldsutsatta kvinnor kan förenas med fulla demokratiska rättigheter.

Ska kvinnor med skyddade personuppgifter ha rätt att rösta i den kommun där de faktiskt bor, även om de är folkbokförda i en annan kommun?

Kristdemokraterna
Nej.

Kvinnor som har behov av skyddade personuppgifter har hjälp av det, ej att skriva sig på annan ort.

Liberalerna
Ja.

Ja, kvinnor med skyddade personuppgifter ska inte behöva välja mellan sin säkerhet och sina demokratiska rättigheter. Skydd mot våld får inte innebära att man förlorar inflytande över beslut som påverkar ens vardag.

Samtidigt behöver frågan hanteras rättssäkert och med stor hänsyn till skyddsbehovet. Vi instämmer därför i att en statlig utredning bör tillsättas skyndsamt, med uppdrag att ta fram lösningar som säkerställer både fulla demokratiska rättigheter och ett starkt skydd för den enskilde.

Miljöpartiet
Både och.

Det är viktigt att begränsa våldsutövaren och inte den våldsutsatta, och stärka rättigheterna för personer som lever med skyddade personuppgifter. Vi vill se en utredning hur denna frågan kan lösas på ett bra sätt.

Vänsterpartiet
Ja.

Det är komplexa problem som drabbar kvinnor och barn som lever gömda. Vi har länge föreslagit en bred översyn av livsvillkoren för de kvinnor och barn som lever med skyddade personuppgifter i syfte att förbättra deras livssituation.

Moderaterna
Både och.

Moderaterna tycker det är viktigt att utsatta kvinnor har ett starkt skydd och regeringen har

bland annat utrett hur skyddet av post till personer med skyddade personuppgifter kan stärkas. När det gäller specifikt möjligheten att rösta har vi uppfattat att dagens möjlighet att förtidsrösta i fram till och med valdagen i vilken kommun som helst ger möjlighet att rösta där man bor som utsatt kvinna. Skulle det trots detta finnas behov av ytterligare åtgärder stänger vi inte dörren för att se närmare på det.

Centerpartiet
Ja.

Precis som vi anser att man ska kunna få stöd av socialtjänsten i en annan kommun är det en självklar demokratisk rättighet att få rösta där man faktiskt bor och lever, inte där man av säkerhetsskäl är folkbokförd.

Socialdemokraterna
Både och.

Rösträtten är avgörande i en demokrati och den måste upprätthållas. Problematiken ni beskriver är en fråga som kan behöva ses över, men möjligheten att förtidsrösta finns alltid.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att staten skyndsamt bör utreda hur kvinnor med skyddade personuppgifter kan säkerställas fulla demokratiska rättigheter, inklusive möjligheten att rösta i den kommun där de faktiskt bor. Skydd mot mäns våld får inte innebära att kvinnor förlorar inflytande över politiska beslut som påverkar deras liv.

Killar och mäns våld mot tjejer i läroplanen

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer är i dag integrerat i läroplanens inledande delar samt i flera kurs- och ämnesplaner. Rektorn har ett tydligt ansvar för att undervisningen genomförs.

I det nya förslaget till läroplan föreslås att området flyttas från läroplanens övergripande mål och värdegrund till mer avgränsade delar av kursplanerna, samtidigt som rektors ansvar för genomförandet tas bort. Kritiker menar att detta riskerar att försvaga undervisningens ställning och minska skolans förebyggande roll.

Samtidigt visar forskning och statistik att tjejer och unga kvinnor i högre utsträckning utsätts för våld, trakasserier och sexuella övergrepp från killar och män. Frågan gäller vilken roll skolan ska ha i att förebygga och synliggöra detta våld.

Bör undervisning om killars och mäns våld mot tjejer fortsatt vara tydligt reglerad i läroplan, kursmål och lärarutbildning?

Kristdemokraterna
Ja.

Det är viktigt del av undervisningen om alla människors lika värde.

Liberalerna
Ja.

Kursplanerna är de viktigaste dokumenten för lärare som planerar undervisningen. Därför måste skrivningarna om sexualundervisningen bli mycket tydligare än vad de är i dag, så att undervisningen på området blir bättre och mer likvärdig. Ämnet ska vara en viktig del i de relevanta delarna på lärarutbildningen.

Miljöpartiet
Ja.

Undervisning om sexualitet, samtycke, våld och relationer är en viktig del av svensk utbildning. Regeringens argumentation för att tunna ut kunskapsområdet bygger inte på fakta om vad som är viktigt för elever och lärare i styrningen av det här kunskapsområdet.

Vänsterpartiet
Ja.

Vänsterpartiet är emot en förändring av läroplanen.

Moderaterna
Både och.

Den moderatledda regeringen stärker sexualundervisningen. Skolinspektionens granskning

från 2025 visade stora brister i sexualundervisningen på en majoritet av de granskade skolorna. Därför stärker vi nu sexualundervisningen genom att dess ämnesspecifika mål renodlas i kursplanerna, så att ansvaret blir tydligare och undervisningen mer likvärdig, då stärks även arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor. Det är även viktigt att det som står i kursplanerna ska återspeglas i lärarutbildningen. Under mandatperioden har vi justerat examensmålen för att minska de omfattande examensmål som lärarutbildningen haft. Att kunskaper om sexualitet, samtycke och relationer nu ingår i examensmålet om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar är en bra ordning. Kunskaper som kan anses mer allmänt önskvärda men inte är specifikt inriktade på den direkta yrkesrollen behöver inte ha ett eget examensmål.

Centerpartiet
Ja.

Eftersom mäns våld mot kvinnor börjar med killars våld mot tjejer är det avgörande att skolan har en central och förebyggande roll, vilket kräver att kunskapen om våld, normer och samtycke inte bara är tydligt reglerad utan även stärks i både kursplaner och lärarutbildning.

Socialdemokraterna
Ja.

Vi är kritiska till regeringens förslag. Frågor om sexualitet, samtycke, relationer och hedersrelaterat våld och förtryck är inte enbart ämnesstoff – de hör till skolans demokratiska, förebyggande och värdegrunds- och skapande uppdrag. Att helt flytta dem från läroplanernas inledande delar riskerar att försvaga helhetsperspektivet och minska tydligheten i skolans ansvar.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att undervisningen om killars och mäns våld mot tjejer måste vara tydligt reglerad och stärkas. Att flytta eller tona ned området i läroplanen riskerar att försvaga det förebyggande arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Skolan har en central roll i att ge tjejer kunskap om det våld som riktas mot dem på grund av kön och i att motverka destruktiva normer. Rektors ansvar ska kvarstå och lärarutbildningen måste säkerställa tillräcklig kompetens inom området.

Förtal

Bestämmelserna om förtal i 5 kap. brottsbalken har i huvudsak varit oförändrade sedan 1965. Under #metoo uppmärksammades att lagstiftningen i vissa fall användes mot kvinnor och unga tjejer som offentligt berättade om mäns våld, övergrepp och trakasserier.

I dag delas berättelser om våldsutsatthet ofta i digitala miljöer, vilket aktualiserar frågor om hur förtalslagstiftningen balanserar skyddet för enskildas anseende mot rätten att berätta om egen utsatthet.

Bör förtalslagstiftningen utredas för att säkerställa att kvinnor och tjejer inte riskerar att dömas för att de berättar om sin våldsutsatthet?

Kristdemokraterna

Ja.

Regeringen har tillsatt en utredning av förtalslagstiftningen.

Liberalerna

Ja.

Förtalslagstiftningen måste balansera yttrandefriheten och rätten att berätta om utsatthet mot skyddet för den som anser sig förtalad. Lagen får inte användas för att tysta våldsutsatta kvinnor och tjejer, men det måste också finnas ett skydd mot att allvarliga anklagelser riktas mot enskilda utan saklig grund. Vi är alltid öppna för att se över och justera lagstiftning om den får oönskade effekter i praktiken.

Miljöpartiet

Ja.

Miljöpartiet är öppen för att se över exempelvis förtalslagstiftningen, vilket vi även föreslagit till riksdagen. För att säkerställa en bättre balans mellan skyddet för brottsoffer och allmänhetens trygghet mot skyddet för en dömd gärningspersons personliga integritet. Det är inte rimligt att den som själv blivit utsatt för brott och som i omsorg av andras säkerhet delar med sig av sina upplevelser, inte sällan i slutna, digitala rum, åtalas för förtal. För att en förändring ska vara rättssäker, inte minst när det handlar om personer som inte är dömda, behöver saken utredas vidare.

Vänsterpartiet

Ja.

Vi vill se över möjligheten att göra det lagligt att berätta om utsatthet för ett vålds- eller sexualbrott av en viss gärningsman inför en större krets personer än i dag. Vi vill även se över om det är möjligt att införa en ordning där det går att på ett rimligt sätt varna för en person som är tidigare dömd för vålds- eller sexualbrott.

Moderaterna

Ja.

Svenska lagar ska skydda brottsoffer, inte gärningsmän. Moderaterna anser att

förtalslagstiftningen behöver ses över, bland annat för att en granne ska kunna varna för en dömd pedofil utan att riskera att dömas för förtal. Det är ett tydligt exempel på att lagen i dag ibland skyddar dömda förövare snarare än dem som utsatts. En sådan översyn bör ha ett brett perspektiv – och vi ser positivt på att även frågan om våldsutsatta kvinnors rätt att berätta om sin utsatthet belyses i det arbetet.

Centerpartiet

Ja.

Eftersom dagens föråldrade förtalslagstiftning i praktiken riskerar att tysta våldsutsatta är det självklart att den måste utredas för att säkerställa att kvinnor och tjejer kan berätta om sina erfarenheter utan att riskera att dömas.

Socialdemokraterna

Nej.

Vi har i nuläget inga förslag på att ändra förtalslagstiftningen.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att förtalslagstiftningen behöver utredas och reformeras så att den inte i praktiken används för att tysta våldsutsatta kvinnor och tjejer. Ingen kvinna eller tjej ska riskera att kriminaliseras för att hon berättar om mäns våld, övergrepp eller trakasserier som hon har utsatts för. Lagstiftningen måste säkerställa att skyddet för våldsutsatta väger tungt i bedömningen.

Prostitution, pornografi och människohandel

Prostitution och människohandel för sexuella ändamål är kriminaliserade i Sverige genom sexköpslagen och bestämmelser om människohandel. År 2025 utvidgades sexköpslagen till att även omfatta köp som sker via digitala plattformar. Samtidigt visar statistik att efterfrågan på sexuella tjänster kvarstår, medan antalet fällande domar för människohandel med sexuella ändamål är lågt. Under 2024 registrerades 557 domar för sexköp, medan det inte fanns några fällande domar för människohandel med sexuella ändamål.

Frågan har aktualiserats om brotten prioriteras tillräckligt inom rättsväsendet och om det krävs särskilda organisatoriska satsningar för att stärka arbetet mot prostitution och människohandel.

Bör Polismyndigheten få utökade och riktade resurser för att inrätta särskilda expertgrupper mot prostitution och människohandel över hela landet?

Kristdemokraterna
Nej.

Polismyndigheten har fått kraftigt ökade anslag. Prioriteringar är i grunden ett politiskt beslut och kan ske via regleringsbrev.

Liberalerna
Ja.

Ja. Det här är ett cyniskt utnyttjande av utsatta kvinnor och måste mötas med betydligt större kraft från samhällets sida. Rättsväsendet behöver bättre verktyg, mer resurser och högre prioritet i arbetet mot prostitution och människohandel. Det handlar både om att kunna arbeta mer underrättelsebaserat och att stärka samarbetet nationellt och internationellt mot de kriminella nätverk som tjänar pengar på exploatering av kvinnor och flickor.

Vi har också drivit på för att regeringen ska ta fram en nationell handlingsplan mot prostitution och människohandel samt ett tydligt exitprogram för kvinnor som vill lämna prostitution. Fler kvinnor måste få stöd att få hjälp att lämna utsattheten.

Miljöpartiet
Ja.

Vänsterpartiet
Ja.

Polisens arbete mot prostitution och människohandel för sexuell exploatering behöver prioriteras upp. Fler brott måste upptäckas och anmälas för att generera fler fällande domar. Kvinnor som utnyttjats i sexhandeln ska anses som brottsoffer och få hjälp och stöd, inte dömas till utvisning. Vi har föreslagit att offer för sexhandel ska få tydlig målsägandestatus och att polisen ska få i uppdrag att återrapportera sina insatser mot prostitution och människohandel

för sexuell exploatering årligen. Vidare vill vi göra en översyn av människohandels- och människoexploateringsbrotten för att se om bestämmelserna har avsedd effekt och om det finns behov av lagändringar.

Moderaterna
Ja.

Människohandel och sexköp är en cynisk och hänsynslös exploatering av människor i utsatta situationer och måste bekämpas med full kraft. Den moderatledda regeringen har gett Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten ett särskilt uppdrag att förstärka arbetet mot prostitution, människohandel och sexköp – inklusive i digitala miljöer. I budgeten för 2026–2028 avsätts 14 miljoner kronor för en ny handlingsplan med särskilt fokus på barn och unga. Polismyndigheten har dessutom ett återrapporteringskrav i sitt regleringsbrev, och en ny utredning om skärpt lagstiftning mot människohandel bereds. Hur polisens resurser bäst organiseras, inklusive frågan om särskilda expertgrupper över hela landet, är i grunden en operativ fråga för myndigheten. Men vi följer utvecklingen noga och är beredda att ta ytterligare steg för att säkerställa att polisen har de verktyg och resurser som krävs.

Centerpartiet
Ja.

Eftersom arbetet mot människohandel och prostitution måste prioriteras i hela landet har Centerpartiet verkat för att Polismyndigheten inrättar särskilda människohandelssektioner med expertkompetens i samtliga polisregioner.

Socialdemokraterna
Ja.

Vi vill att polisen återupprättar regionala specialistgrupper för arbetet mot våld i nära relation och prostitution. Straffet för sexköp behöver också ytterligare skärpas och sexköp bör bli ett så kallat artbrott så att fler faktiskt dömas till fängelse. Vidare bör kravet på s.k. dubbel straffbarhet avskaffas så att svenska sexköpare utomlands inte ska undkomma ansvar.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att prostitution och människohandel är en del av mäns våld mot kvinnor och att brotten inte prioriteras tillräckligt. Låga lagföringsciffror riskerar att normalisera handeln med kvinnor och tjejers kroppar. Roks verkar för att Polismyndigheten ska tillföras riktade resurser för att inrätta särskilda expertgrupper med mandat att aktivt utreda, samarbeta internationellt och lagföra brott, samt säkerställa upprättelse för brottsutsatta kvinnor och tjejer.

Exitprogram

Tillgången till stöd för kvinnor och tjejer i prostitution, pornografi och människohandel varierar i dag mellan olika kommuner och regioner. Roks genomförde en kommungranskning under 2025 som visade att kommunerna brister avsevärt i att ge stöd till kvinnor och tjejer som utsätts för denna form av våld. Kommunernas ansvar för stödinsatser leder till att utbud, kompetens och resurser skiljer sig åt beroende på geografisk plats. Detta påverkar möjligheten att få samordnat stöd för att lämna exploatering.

I vissa andra länder, exempelvis Frankrike, finns nationella exit-program med samordnat socialt, juridiskt och ekonomiskt stöd.

Tycker ditt parti att Sverige bör införa en nationell struktur för att säkerställa likvärdigt stöd i hela landet?

Kristdemokraterna

Ja.

Kristdemokraterna är för ett nationellt center mot sexuellt våld och att ett sådant center skulle kunna arbeta med att ge kommuner stöd.

Liberalerna

Ja.

Ja. Det är viktigt att stödet till kvinnor och tjejer som vill lämna prostitution, pornografi och människohandel är likvärdigt över hela landet. Tyvärr ser det inte ut så i dag. Precis som inom annat kvinnofridsarbete varierar stödet kraftigt beroende på vilken kommun eller region man bor i, och det är inte rimligt att skydd, hjälp och möjligheten att lämna exploatering ska avgöras av postnummer.

Liberalerna har därför föreslagit flera reformer för att stärka och likrikta stödet till våldsutsatta kvinnor, bland annat genom tydligare nationellt ansvar, stärkta skyddsinsatser och bättre samordning mellan socialtjänst, rättsväsende och civilsamhälle. Vi har också drivit på för att regeringen ska ta fram ett nationellt exitprogram för personer i prostitution och människohandel.

Miljöpartiet

Ja.

Sexköpslagen är viktig, men Miljöpartiet vill också stärka skydd, stöd och vård för personer som utsätts för prostitution, sexuell exploatering och människohandel. Vi har också tagit initiativ till två utredningar på området, med förslag om bland annat exitprogram, bättre stöd till utsatta och fler förebyggande insatser mot förövare.

Vänsterpartiet

Ja.

För Vänsterpartiet är det angeläget att personer som vill lämna prostitution ges möjlighet och att de får ett lika gott bemötande och tillgång till behandling i hela landet. Vi har därför tidigare föreslagit att regeringen ska ta initiativ till att utarbeta ett nationellt exitprogram för personer som vill lämna prostitution (mot. 2021/22:2591). Den dåvarande regeringen tillsatte

sedan en utredning som fick i uppdrag att lämna förslag på ett exitprogram för vuxna personer som är utsatta för prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt ett program för barn utsatta för sexuell exploatering och människohandel för sexuella ändamål (dir. 2022:115). I december 2023 presenterades betänkandet Ut ur utsatthet (SOU 2023:97). Förslagen har remissbehandlats och bör leda till lagstiftning.

Moderaterna

Ja.

Moderaterna anser generellt att sjukvården, och annan typ av stöd, i Sverige behöver bli mer jämlik i landet, därför vill vi att staten ska ta ett större ansvar. Inom ramen för Tidöavtalet lyfts stärkt vård för sexuellt våldsutsatta, såväl barn som vuxna. Moderaterna vill också avskaffa patientavgiften för spårsäkring vid sexuella övergrepp och införa nationella riktlinjer för ett likvärdigt brottsofferstöd i hela landet – så att ingen ska behöva mötas av olika villkor beroende på var i Sverige man bor.

Centerpartiet

Ja.

Centerpartiet verkar för inrättandet av ett exitprogram för kvinnor för att säkerställa ett likvärdigt och samordnat stöd i hela landet. I första hand ska ett sådant riktas till unga flickor och kvinnor inom prostitution.

Socialdemokraterna

Ja.

I december 2023 presenterade Utredningen om exitprogram för personer som är utsatta för prostitution sitt slutbetänkande. Utredningen konstaterar att det fortfarande finns allvarliga brister i samhällets stöd till den som behöver hjälp att ta sig ur sexuell exploatering, prostitution eller människohandel för sexuella ändamål. Utredningens slutsatser måste tas vidare och den som utsätts för sexköp ska självklart ses som ett brottsoffer och ges det stöd och de rättigheter det innebär.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att kvinnor och tjejer som exploateras i prostitution, pornografi och människohandel ska ha rätt till likvärdigt och långsiktigt stöd oavsett var i landet de befinner sig. Dagens ojämlika ordning innebär att många riskerar att stå utan adekvat hjälp. Ett nationellt exit-program skulle stärka rättssäkerheten, öka tillgången till skydd och förbättra möjligheten för kvinnor och tjejer att lämna exploatering.

Våld mot äldre kvinnor

Våld mot äldre kvinnor är ett allvarligt men ofta osynliggjort samhällsproblem. Äldre kvinnor som utsätts för mäns våld kan möta särskilda hinder, såsom beroende av vård och omsorg, isolering, bristande upptäckt inom välfärdssystemen och föreställningar om att våld inte drabbar äldre. Detta kan försvåra möjligheten att få stöd och skydd.

Frågan aktualiserar vilket ansvar staten ska ta för att säkerställa kunskap, rutiner och strukturer för att upptäcka och motverka våld mot äldre kvinnor inom vård och omsorg.

Anser ditt parti att staten bör införa nationella krav på kunskap, rutiner och ansvar för att upptäcka våld mot äldre kvinnor inom vård och omsorg, till exempel genom obligatorisk utbildning och nationella riktlinjer?

Kristdemokraterna

Ja.

Vi har nu tillsammans med regeringen sett till att utdrag ur belastningsregistret vid nyanställningar inom hemtjänst och omsorg ska göras, samt vill vi införa ett nationellt avstängningsregister för att förhindra att personer misstänkta för övergrepp fortsätter arbeta. Det är också av stor vikt att chefer kan arbeta förebyggande för att identifiera risker och skydda äldre och att personal utbildas. Rätten att välja kön på den som utför intim omvårdnad ses som en fråga om trygghet, integritet och självbestämmande.

Liberalerna

Ja.

Äldre kvinnor som utsätts för våld kan befinna sig i en särskilt utsatt situation genom beroende av anhöriga eller omsorg, social isolering och svårigheter att söka hjälp. Därför krävs både ökad kunskap och stärkt metodutveckling för att våldet ska upptäckas tidigare och för att rätt stöd ska kunna ges.

Vi anser att stödet till våldsutsatta kvinnor ska vara likvärdigt över hela landet. Därför är det viktigt med nationellt stöd för kompetenshöjning, kunskapsspridning och utveckling av metoder inom vård och omsorg. Samverkan mellan kommuner, regioner och civilsamhället behöver också stärkas för att säkerställa att äldre kvinnor som utsätts för våld får det stöd och skydd de behöver.

Miljöpartiet

Ja.

Övergrepp och kränkningar får aldrig accepteras. Äldres skydd mot våld måste säkerställas. Miljöpartiet vill öka personalens kunskap om mäns våld mot kvinnor och hur de kan agera vid tecken på våld. Vård och omsorg ska i högre utsträckning begära utdrag ur misstankeregister vid rekryteringen. Vi vill också förbättra samverkan mellan hemtjänsten, äldreboenden, vårdcentraler och hälso- och sjukvården för att stärka stödet mot våld.

Vänsterpartiet

Ja.

Moderaterna

Ja.

BRÅ ska genomföra en kartläggning av brott mot äldre inom äldreomsorgen som ska innefatta vilka typer av brott som begås mot äldre personer. Brå ska i möjligaste mån även redogöra för faktorer som ökar risken för brott eller möjliggör brottslighet inom äldreomsorgen, samt om utsattheten uppmärksammas och polisanmäls. I uppdraget ingår att vid behov lämna förslag på åtgärder utifrån kartläggningens resultat. Socialstyrelsen har fått i uppdrag att utveckla kunskapsstöd om äldres våldsutsatthet och stödja kommuner och regioner i implementeringen av stödet. Ett annat uppdrag Socialstyrelsen har innebär bl.a. att kartlägga förekomsten av kontroller av uppgifter ur misstankeregistret och belastningsregistret avseende personal inom äldreomsorgen, kartlägga riktlinjer eller rutiner inom socialtjänsten för hantering av misstanke om brott mot äldre personer.

Centerpartiet

Ja.

Centerpartiet anser att staten ska säkerställa kunskap om och rutiner för att upptäcka våld mot äldre kvinnor, och därför vill vi att förebyggande insatser mot våld och övergrepp, inkluderat obligatorisk utbildning för personal, ska vara en del av det nationella äldreomsorgsprogram vi vill införa.

Socialdemokraterna

Ja.

Våld mot äldre kvinnor är ett dolt men utbrett samhällsproblem där förövaren ofta är en partner, ett vuxet barn eller vårdpersonal. Det här är en fråga som behöver uppmärksammas mycket mer, både i utbildning och riktlinjer. När det gäller äldreomsorgen vill vi stärka bemanningen i äldreomsorgen, bland annat genom att stärka kommunernas ekonomi genom att indexera de generella statsbidragen.

Roks ståndpunkt:

Roks anser att staten måste ta ett tydligare ansvar för att synliggöra och motverka mäns våld mot äldre kvinnor. Nationella krav på kunskap, rutiner och ansvar inom vård och omsorg är nödvändiga för att säkerställa att våld upptäcks och hanteras. Roks verkar för obligatorisk utbildning om våld mot äldre kvinnor, nationella riktlinjer för upptäckt och bemötande samt långsiktiga resurser till civilsamhällets stödverksamheter.

Behöver du någon att prata med?
Scanna QR-koden för att hitta en jour!

Och du, hos oss får du alltid vara helt anonym.